

Bosch, Jeroen

Tuin der lusten

Schilderij (complete werk 220 x 389 cm) – Olieverf op paneel – circa 1500
Nodig: papier

ROUTINE: CIRCLE OF VIEWPOINTS

1. SEE

- ▲ Kijk langzaam in slingerbewegingen wat je tegenkomt.
- ▲ Wat voor kleuren zie je?

Jeroen Bosch (±1450-1516) is geboren als Jheronimus van Aken. Het gebruik van de artiestennaam Bosch is een aanwijzing dat hij op dat moment ook buiten 's-Hertogenbosch bekend was. Het zou ook kunnen dat hij enige tijd in een vreemde stad heeft gewoond.

Bosch stond bekend om zijn vreemde schilderijen. Zo schilderde hij bijvoorbeeld de hel, vol met allerlei vreemde wezens en monsters. Zowel rijke als arme mensen vonden de kunst van Jeroen Bosch mooi, omdat het fantasierijk is en een verhaal vertelt.

2. IDENTIFY

- ▲ Welke figuren zie je op het schilderij? Maak in 3 minuten een lijst.

De leerkracht maakt bij het bespreken een lijst met genoemde figuren. Leerlingen die hetzelfde hebben zetten er een krul voor.

3. SELECT

- ▲ Kies voor jezelf een figuur uit. Zeg dit tegen niemand.

4. THINK

- ▲ Beeld je in dat je jouw gekozen figuur bent. Wat zou je kunnen vinden van wat er gebeurt op het schilderij? Schrijf dit op onder het kopje 'Vinden'.

5. QUESTION

- ▲ Wat zou jouw figuur zich af kunnen vragen, denk je? Schrijf dit op onder het kopje 'Afvragen'. Een aantal leerlingen vertelt nu om de beurt het antwoord op 'Think' en 'Question'. De anderen raden welk gezichtspunt (welke figuur) is ingenomen.

Van slechts een paar werken weten we zeker dat ze door Bosch geschilderd zijn. Hoofdthema's van deze schilderijen zijn de Bijbel, heiligenverhalen en een moralistische boodschap. Een moraal is een soort wijze les. Bosch schilderde zaken waar de burgerlijke elite zich mee bezighield. Of juist waar ze zich aan stoorde, zoals bedrog, luiheid en bedelarij. Het is moeilijk om de precieze betekenis van het werk van Bosch te achterhalen. Veel symbolen en teksten waar hij mogelijk naar verwijst zijn er niet meer. Wat Bosch heeft geschilderd is plaats- en tijdgebonden.

De Tuin der lusten bestaat eigenlijk uit vier schilderijen: een voorstelling in gesloten stand (buitenzijde) en drie voorstellingen in geopende stand (binnenzijde). Op het rechterpaneel dat we hier zien is de hel afgebeeld, waarin verdoemden de verschrikkelijkste straffen ondergaan. Op het linkerpaneel staan Adam en Eva samen met God in een fantasielandschap. Op het middenpaneel is ook een vreemd landschap te zien. Er zijn mannen en dieren, en in het midden een vijver met vrouwen.

www.arttube.nl/nl/video/Boijmans/Jheronimus_Bosch/Marskramer

